

Seat No.	
----------	--

SI - 619
Total No. of Pages : 4

B.A. (Part - II) (Semester - IV) (CBCS) Examination, January - 2023
CO-OPERATIVE (IDS)
Co-operatives in India- II (Paper)
Sub. Code: 73413/78813

Day and Date : Tuesday, 31 - 01 - 2023
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Total Marks : 50

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following sentences by choosing correct alternatives. [10]

- i) The District Central Co-operative Banks are working at ____ Level.
  - a) Rural
  - b) Taluka
  - c) District
  - d) City
- ii) The Banking Regulation Act (1949) was implemented for Urban Co-operative Banks in ____
  - a) 1947
  - b) 1948
  - c) 1951
  - d) 1966
- iii) Agricultural ____ refers to the purchase and sale of farm products.
  - a) Production
  - b) Processing
  - c) Marketing
  - d) Raw Material
- iv) ____ services as a subsidiary of NAFED.
  - a) State Co-operative Bank
  - b) NABARD
  - c) Indian Food Corporation
  - d) RBI
- v) It is necessary to process farm products to make them ____
  - a) Salable
  - b) Purchasable
  - c) Consumable
  - d) All of above
- vi) The large number of Dairy Co-operative Societies in India located in the state ____
  - a) Gujarat
  - b) Haryana
  - c) Maharashtra
  - d) Kerala

P.T.O.

SI - 619

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवतात.

प्र.1) खालील योग्य पर्याय निवडून उत्तरे लिहा.

[10]

- i) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक ..... पातळीवर कार्य करतात.
अ) ग्रामीण ब) तालुका
क) जिल्हा ड) शहर
- ii) नागरी सहकारी बँकांना ..... साली बँक निययमन कायदा (1949) लागू करण्यात आला.
अ) 1947 ब) 1948
क) 1951 ड) 1966
- iii) कृषी ..... म्हणजे कृषी मालाची खरेदी-विक्री होय.
अ) उत्पादन ब) प्रक्रिया
क) विपणन ड) कच्चा माल
- iv) ..... ही नाफेडची सहयोगी संस्था म्हणून कार्य करते.
अ) राज्य सहकारी बँक ब) नाबार्ड
क) भारतीय अन्न महामंडळ ड) आरबीआय
- v) शेतमाल ..... योग्य बनविण्यासाठी त्यावर प्रक्रिया करणे गरजेचे असते.
अ) विक्री ब) खरेदी
क) उपभोग ड) वरील सर्व
- vi) भारतात सर्वाधिक सहकारी दुग्ध उत्पादन संस्था ..... राज्यात आहे.
अ) गुजरात ब) हरियाणा
क) महाराष्ट्र ड) केरळ
- vii) महिलांच्या सबलीकरणासाठी सरकारने ..... मध्ये राष्ट्रीय धोरण स्वीकारले.
अ) 1995 ब) 2000
क) 2001 ड) 2002
- viii) नाबार्डच्या एकूण भाग भांडवलापैकी ..... भाग भांडवल RBI चे आहे.
अ) 10 टक्के ब) 25 टक्के
क) 50 टक्के ड) 75 टक्के

SI - 619

- ix) राष्ट्रीय सहकारी विकास महामंडळाची स्थापना ..... मध्ये झाली.
अ) 1961 ब) 1962
क) 1963 ड) 1965
- x) ..... हे राष्ट्रीय सहकारी संघाचे पहिले अध्यक्ष होते.
अ) श्री. काशी ब) श्री.खामकर
क) श्री.लल्लुभाई सामलदास ड) श्री.पं. जवाहरलाल नेहरू

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणतेही चार)

[20]

- अ) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांची प्रगती.
ब) सहकारी खरेदी-विक्री संस्थांचे महत्त्व.
क) भारतातील दुग्ध सहकारी संस्थांची समस्या.
ड) नागरी सहकारी बँकांची कार्ये.
इ) नाबार्ड.
फ) भारतीय राष्ट्रीय सहकारी संघाची भूमिका.

प्र.3) अ) कृषी सहकारी पतपुरवठा संस्थांची समस्या व उपाययोजना स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

- ब) सहकारी प्रक्रिया संस्थांची ग्रामीण विकासातील भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.4) अ) नाफेडच्या भूमिकेची चर्चा करा.

[10]

किंवा

- ब) 97 व्या घटना दुरुस्तीमधील तरतुदी स्पष्ट करा.

